



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Crisis Theologica**

**Cárdenas, Juan de**

**Sevilla, 1687**

Cap. V. Examinatur alia opinio media circa obligationem confitendi  
consuetudinem.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

quandoque poenitens interrogatus de proposito, ita tepide annuit, vt manifestum sit, illud invite respondere. Certe cum postulo aliquid a divite, & video illum tepide promittere, valde dubito de animo donandi postulata. Deinde peccatores, qui toto anno in consuetudine luxuriandi versantur, & si abundant prudentia huius sæculi; in rebus tamen salutis æternæ stolidissimi sunt, ita vt sibi videantur satisfacere confessario interroganti de consuetudine, si verbo tenus proponant, quamvis habeant animum persistendi in suis perditissimis moribus. In his ergo, & similibus casibus, quomodo credet confessarius statim, dicenti, se habere contritionem, & propositum. Cum ergo Theologi dicunt, confessarium debere credere poenitenti testificanti de sua contritione, & proposito, intelligendi sunt, quando nulla occurrit ratio dubitandi.

42. Ego sane multa experientia comperi, homines luxuriæ deditos, cum ad confessionem accedunt, & de proposito non peccandi interrogantur, vehementer desperare de sua emendatione; & sic summe impediri ad habendum propositum, quod non sperant implere: ita vt aliquando non parum laboraverim, vt constituerem eos in spe emendationis, & sic ad propositum reducerem. Non est ergo vniuersaliter verum, quod confessarius debeat credere statim poenitentibus, vt cumque dicentibus, se poenitere, & proponere.



CAPVT V.

*Examinatur alia opinio media circa obligationem confitendi consuetudinem.*

*SYMMARIVM.*

*Discrimen inter virum doctum, & rusticum in ordine ad confitendum consuetudinem peccandi. n. 33.*

*Fundamentum sententiæ negantis viro docto hanc obligationem. n. 34.*

*Inest, & huic viro talis obligatio. n. 35.*

*Vir doctus potest decipi ab habitu prave consuetudinis. n. 36.*

*Sape vir doctus passione illectus reputat probabile, quod tale non est. n. 37.*

*Etiā respectu viri docti debet confessario constare de dispositione ad absolutionem. n. 38.*

*Quandoque vir doctus tenetur respondere interroganti de sua consuetudine. n. 39.*

33 **P**ater Moya tom. 1. tract. 3. disp. 3. quæst. 5. cap. 2. §. 2. concedit hominibus rusticis, & indoctis inesse obligationem confitendi consuetudinem peccandi, si interrogentur a confessario; hominibus vero doctis, si certo cognoscant, se non indigere directione confessarij, non inesse eam obligationem; addit tamen limitationem mox subiiciendam. Quod confirmat ex P. Dicastillo de Poenit. *Dicast.* disp. 3. dub. 21. vbi asserit, sequendam esse communem sententiam de consuetudine confitenda, nisi evidentissime constet, confessarium frustra interrogare. Cum ergo viro docto, id possit evidentissime constare, in tali casu non tenebitur respondere. Confirmat etiam ex P. Gaspar Hurtado de *Hurt.*   
 Ssss Poë.

*Baum.* Pœnit. disp. 9. diff. 4. & ex P. Baumio in Theolog. morali part. 1. tract. 4. de Pœnit. quæst. 15. dub. 12. sed hi duo ma-

*Leand.* iorem super addunt limitationem. Item ex Leandro à Sacram. tom. 1. de Pœnit. tract. 5. disp. 8. §. 7. quæst. 21. qui cum doceat oppositam sententiam, eam limitat, dicens: *Secus autem dicendum, casu quo pœnitenti constet, indigere directione confessarij ad præcavendum peccatum in futurum.* Vbi P.

*Moya.* Moya immediate subiungit: *Addo ego, (vel saltem dubitet de huiusmodi indigentia) quia si dubitans non respondet, se exponet periculo peccandi; quia ex conscientia practice dubia veritatem occultat.*

34. Et hæc sententia potest roborari ex ipsis fundamentis, quibus nostram sententiam confirmavimus. Ideo enim pœnitens interrogatus tenetur fateri consuetudinem, quia id solet oportere ad explorandum propositum emendationis, & adhibenda remedia pro emendatione futura: sed pœnitens doctus potest evidenter cognoscere, nihil horum deficere: ergo pœnitens doctus, si id evidenter cognoscat, non tenetur fateri consuetudinem.

35. His non obstantibus teneo, hanc sententiam non esse admittendam ad praxim. Probatur primò Ideo enim tenetur pœnitens interrogatus fateri consuetudinem, quia confessarius vult sibi satisfacere de proposito pœnitentis: sed nihil prodest evidentia viti docti, qua cognoscit, ipsum non indigere directione confessarij; ad hoc ut confessarius sibi satisfaciat de proposito pœnitentis; nam evidentia pœnitentis, quantumvis viri docti, non satisfacit confessario, sed notitia propria, quam per suas interrogationes conatur comparare: ergo etiam si pœnitens sit vir doctus, & sciat se esse bene dispositum, & non indigere directione confessarij, adhuc interroga-

tus tenetur fateri consuetudinem.

36. Probatur secundò. Nam is pœnitens, quamvis sit vir doctus, si habet consuetudinem peccandi, v. g. se polluendi, aut mechandi, aut iurandi falso, aut detrahendi in materia gravi; absque dubio habet conscientiam laxam, & facile sibi persuadebit, se habere evidentiam de recta sua dispositione; cum fortasse in eo decipiatur: ergo eo ipso, quod habeat tam depravatam consuetudinem, debet timere, ne philautia eum decipiat.

37. Probatur tertio. Constat enim esse aliquos viros doctos, qui admittant opiniones improbables, & quæ conscientiam non relinquunt securam. Vir doctissimus fuit Ioannes Santius: & tamen iustitiam opinionum, quas prius privata sua autoritate reprobaverunt Theologi; deinde autoritate Romanæ Cathedræ damnatæ sunt. Vir doctissimus fuit Caramuel; & propugnavit opiniones, quæ easdem censuras subiere. Non est ergo concedendum indefinite viro docto, quod possit negare responsionem ad interrogata de consuetudine; qui forte ad eam taciturnitatem ducitur opinione improbabili: quod multo magis timendum est in eo viro docto, qui in veterata peccandi consuetudine persistit; cum depravata consuetudo, & philautia iudicium hominis obnubilent.

38. Ad fundamentum partis oppositæ respondeo ex dictis, concessa Maiori, & Minori, negando consequentiam: nam ut confessarius exploret, quale sit propositum pœnitentis, & circa firmitatem eius sibi satisfaciat, nihil prodest, quod pœnitens vir doctus sciat, se esse bene dispositum, & non indigere directione confessarij; requiritur enim, quod confessarius id cognoscat. Illud potest concedi viro docto, quod ubi viderit confessarium frustra interrogare, ostendat huic, qua-

ratione non sit necesse in hoc casu peculiari interrogare de consuetudine, & simul ei satisfiat de firmitate sui propositi. Et hæc videtur esse limitatio eius opinionis, quam apponit P. Moya, vbi supra num. 16. vbi cum dixisset, rusticos, & indoctos interrogatos de consuetudine peccandi à confessario, teneri illam explicare, subiungit: *Sicut viri docti, qui æque ac ipse confessarius, & quandoque magis, rem penetrant, quibus proinde constare potest nulla confessarij directione indigere; illumque certiore possunt redere, nullum desiderari ex requisitis, ad licitam, validamque absolutionem.* Sed ego, vt formalius explicem mentem meam non dico, *illumque certiore possunt facere, &c.* Sed appono tamquam conditionem actualem, dummodo certiore faciant actualiter confessarium, nullum desiderari ex requisitis ad licitam, validamque absolutionem.

39. Ex dictis igitur concludo, numquam concedendum esse absolute, quod penitens vir doctus interrogatus de consuetudine non teneatur respondere. Nam vel vir doctus vi doctrinæ suæ satisfacit, & suadet efficaciter confessario, non esse necessarium explicare consuetudinem; vel non suadet efficaciter. Si secundum, respondere tenebitur, vt probant hucusque dicta. Si verò suadet efficaciter confessario, id non esse necessarium; iam confessarius cessat ab interrogatione.



DISERTATIO XXXVIII.

*An ratione magni concursus penitentium liceat absolvere dimidiate confessos?*

CAPVT I.

*Premittuntur aliqua, & referuntur Sententiæ.*

SUMMARIUM.

- Proponitur propositio damnata. num. 1.*
- Divisio integræ confessionis in materialiter, & formaliter talem. n. 2.*
- Formalis integritas per se necessaria est. v. 3.*
- An magnus concursus sit sufficiens causa non ponendi integritatem materiale. num. 4.*
- Doctorum opiniones variæ. num. 5.*
- Fundamentum pro parte affirmatiuâ. num. 6.*

1. **P**ROPOSITIO. 39. damnata hæc est: *Licet sacramentaliter absolvere dimidiate tantum confessos, ratione magni concursus penitentium, qualis v. g. potest contingere in die magnæ alicuius festiuitatis, aut indulgentiæ.* Sensus autem propositionis est, quod sicut negari non potest, esse aliquos casus, in quibus ob aliquam causam necessariam licitum est dimidiare confessionem sacramentalem; ita in magno concursu penitentium est causa necessaria ad dimidiandam confessionem, quod omnes penitentes, qui concurrunt, possint confiteri; quia alioqui si omnes integre audiantur, multi abibunt absque confessione.